MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO

Seduta tad-9 ta' Dicembru, 2003

Citazzjoni Numru. 2343/1999/1

L-Onorevoli Joe Mizzi
versus
Dione Borg u Victor Camilleri

Din il-kaw\a hija dwar libell famu\.
I`-`itazzjoni tg]id illi l-attur kien [ie impjegat mas-so`jetà *Datatrak Systems Ltd* fl-1999, wara li kienet saret sej]a b’avvi\ imxandar mill-istess so`jetà u wara li l-attur, li huwa ikkwalifikat u g]andu esperjenza kbira fil-qasam tat-telekomunikazzjonijiet, kien studja, g]amel u g]adda minn kors, applika regolarment u kien *shortlisted*.
Il-konvenut Dione Borg huwa awtur ta’ artikolu bl-isem “Joe Mizzi ma’ sussidjarja tal-*Maltacom*” li kien pubblikat fil-]ar[a tal-}add, 11 ta’ Lulju 1999 tal-gazzetta *Il-Mument*, li tag]ha l-konvenut l-ie]or Victor Camilleri huwa editur. F’dak l-artikolu l-konvenuti attribwew lill-attur fatti determinati li huma foloz u malafamanti dwar l-impjieg tieg]u bil-]sieb li joffendu l-unur u l-fama tieg]u u li jesponuh g]ar-ridikolu jew g]ad-disprezz tal-pubbliku.

Billi jidhirlu li g]andu jedd g]ad-danni li ja]seb g]alihom l-art. 28 tal-Li[i ta’ l-Istampa [Kap. 248], l-attur feta] din il-kaw\a u qieg]ed jitlob illi l-qorti:

1. tg]id illi l-pubblikazzjoni fuq imsemmija hija libellu\a u malafamanti g]all-attur, u tesponih g]ad-disprezz u g]ar-ridikolu tal-pubbliku; u

2. tikkundanna lill-konvenuti j]allsuh dik is-somma li tg]id il-qorti, u li ma tkunx aktar minn]amest elef lira (Lm5,000), b]ala danni g]all-malafama ta]t l-art. 28 tal-Li[i ta’ l-Istampa, flimkien ma’ l-ispejje\ tal-kaw\a.

Il-konvenuti ressqu dawn l-e``ezzjonijiet:

1. ma hemm xejn malafamanti kontra l-attur fil-pubblikazzjoni msemmija fi`-`itazzjoni; u

2. il-kitba hija *fair comment* dwar fatti sostanzjalment veri u g]alhekk ma hix libellu\a.

L-artikolu li wassal g]al din il-kaw\a, li kien pubblikat fil-]ar[a tal-11 ta’ Lulju 1999 tal-gazzetta ta’ nhar ta’ }add *Il-Mument*, ig]id hekk fil-parti relevanti tieg]u:

Id-Deputat u *ex* Ministru Laburista Joe Mizzi [l-attur] fil-[ranet li [ejjin mistenni jkun inga[[jat uffi`jalment mal-kumpannija *Datatrak*, li fiha l-*Maltacom* g]andha l-kontroll ta’ 36.7 fil-mija ta’ l-ishma.

Fi \mien il-Gvern Laburista, il-*Maltacom* u s-settur tat-telekomunikazzjonijiet kienu ta]t ir-responsabbiltà ta’ Joe Mizzi li kien Ministru bla Portafoll fl-Uffi``ju tal-Prim’Ministru.

Minn informazzjoni li kiseb *il-mument* jirri\ulta li … … … t]ejjijiet … … … di[à saru fl-a]]ar [ranet biex isse]] din il-manuvra b’mod uffi`jali … … …

Sadattant jirri\ulta wkoll li fil-*Maltacom* hemm suspetti u dubji kbar dwar dan l-inga[[possibbli ta’ Joe Mizzi mal-kumpannija *Datatrak*. Dawn il-manuvri qed iqanqlu mistoqsijiet fost uffi`jali u]addiema tal-kumpannija anki min]abba kwistjoni ta’ etika u possibbiltà ta’ konflitt ta’ interess.

Lil *il-mument* jirri\ultalu wkoll li l-*General Manager* tal-kumpannija *Datatrak* hu persuna qrib l-*ex* Ministru Mizzi, li kien ing]ata wkoll promozzjoni fi \mien il-Gvern Laburista. … … …

Ma hux kontestat illi l-konvenut Borg hu dak li kiteb l-artikolu u illi l-konvenut Camilleri kien l-editur tal-gazzetta dakinhar li deher l-artikolu.

Lill-attur deherlu illi l-artikolu jag]tih malafama b'allegazzjonijiet ta' favoriti\mu fil-mod kif kien [ie impjegat. Il-konvenuti wie[bu li kull ma g]amlu kien li irrapportaw fatti veri b'*fair comment* dwarhom.

Tassew huwa fatt illi l-attur kien ministru b'responsabbiltà g]as-settur tat-telekomunikazzjonijiet u tas-so`jetà *Maltacom p.l.c.* li kellha interess qawwi fis-so`jetà li, wara li spi``a minn ministru, impjegatu. Fid-dawl ta' dan il-fatt huwa le[ittimu l-kumment, implikat fl-artikolu, li d-de`i\joni li jkun impjegat l-attur tidher li ttie]det minn min kien ji[i ta]tu meta kien ministru.

Madankollu, l-artikolu jonqos milli jag]ti tag]rif ie]or li huwa relevanti biex min jaqra dwar dawn il-fatti jasal g]al konklu\joni korretta. Il-fatt illi saret sej]a pubblika g]al applikazzjonijiet, illi l-attur huwa ikkwalifikat fil-qasam, u kien g]amel kors ta' studju spe`jalizzat, u illi biex g]adda mill-pro`ess tal-g]a\la kien stmat b]al]addie]or, huma fatti relevanti biex ig]inuk tasal g]all-konklu\joni jekk l-impjieg ta' l-attur kienx min]abba favoriti\mu jew inkella kienx min]abba fil-meriti tieg]u.

G]alhekk, g]alkemm, fil-fehma tal-qorti, ma hemm xejn]a\in — anzi hija]a[a tajba fl-interess tat-trasparenza — illi l-konvenuti xandru l-fatti li xandru, u wkoll ikkommentaw dwar dak li minnu nnifsu jo]loq suspetti, madankollu naqsu g]ax xandru biss dawk il-fatti li jitfg]u dawl]a\in fuq l-attur bla ma xandru wkoll fatti li jfissru a]jar u b'mod aktar s]i] i`-`irkostanzi ta' l-impjieg tieg]u. Huwa dan in-nuqqas ta' bilan` li jwassal g]all-konklu\joni li l-artikolu kien ma]sub aktar biex iqieg]ed lill-attur f'dawl]a\in milli biex jag]ti tag]rif fl-interess pubbliku.

Il-qorti g]alhekk taqbel ma' l-attur illi l-artikolu jag]tih malafama g]ax jesponih g]ad-disprezz tal-pubbliku.

Fl-artikolu jissemma wkoll episodju fejn xi g]amara ttie]det post flok ie]or. Fil-fehma tal-qorti, i\da, dan huwa ta' importanza mar[inali u ma jidhrilhiex li g]andha tikkummenta aktar dwaru.

G]al dawn ir-ra[unijiet il-qorti, wara li qieset ukoll il-kumment mag]mul mill-konvenuti, fin-nota ta' osservazzjonijiet tag]hom, illi l-attur seta' nqeda bil-jedd li jag]tih l-art 21 tal-Kap. 248[1] billi jitlob lill-konvenuti jxandru

[1] **21.** (1) Kull persuna li l-azzjonijiet jew l-intenzjonijiet tag]ha jkunu [ew imfissra]a\in jew li ti[i esposta g]al attakk fuq l-unur, id-dinjità jew ir-reputazzjoni tag]ha

twe[iba tieg]u li kienet tfisser il-fatti li naqsu li jsemmu l-konvenuti, u hekk kien inaqqas il-]sara, tg]id illi l-artikolu jag]ti malafama lill-attur, tillikwida d-danni fis-somma ta' erba' mitt lira (Lm400) u tikkundanna lill-konvenuti j]allsu lill-attur is-somma ta' erba' mitt lira (Lm400) flimkien ma' l-ispejje\ tal-kaw\a.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------

jew g]al ind]il fil-]ajja privata tag]ha permezz ta' jew f'gazzetta jew f'xi xandira jkollha d-dritt li titlob u li ti[i pubblikata minnufih, ming]ajr]las, fl-istess gazzetta jew fuq l-istess mezz ta' xandir, skond il-ka\, dikjarazzjoni b]ala kontradizzjoni jew spjegazzjoni: